

Sant Joan

PRENSA
TORRENT

6 JULIOL 1.984 - Nº 145

REVISTA QUINZENAL

Equips Escolar i de l'Associació de Pares d'Alumnes

Bolletí-revista SANT JOAN

6 de Juliol de 1.984. Nº 145

DIRECTOR: Carles Costa Salom

Edita: Centre Cultural de Sant Joan

Adreça: Carrer Princesa, 24

Imprimeix: Apóstol i Civilizador (Petra)

Depòsit legal P.M. 2-1979

COL.LABORADORS

Miquel Florit

Joan Jaume

Gabriel Ferriol

Miquel Gayà

Catalina Mas

Vicens Millán

Antonia Costa

Tomeu Company

Mateu Bover

Climent Picornell

Josep Mayol.

Maria Company

Francisca Barceló

NOTA:

Els articles publicats en aquesta revista expresen únicament l'opinió dels propis autors.

SUMARI

Meteorologia

El discreto encanto de los cohibas

Noticies

Campanya 1000x1000

Versos dedicats a la generació del 34

Kromioussa

Editorial

Tres homes de Maria

Festa des Sol que balla

Fi de curs

Cert. fotogràfic i literari Sineu

Mallorca: Un futur per conquerir

(Premi Premsa Forana)

Carencias en arbres frutales

Dia	PRECIPI. TACION mm	METEOROS OBSERVADOS			VIENTO DOMINANTE	Nombre de la Estación	
		m	r	n		Provincia	Número
1					BALEARES	41-0	
2					Mes	Año	
3					JUNIO	1984	
4					Observador		
5					MATEO BARCELO MATAS		
6	3'3		A R	NE		634	
7							
8							
9					Suma		
10					3'3		
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18	ip						
19					Suma		
20	ip				-		
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30					Suma		
31					-		
Precipitación total del mes					3'3 mm		

NUMERO DE DIAS DE:

Lluvia ☒
 Nieve ☒
 Granizo ☒
 Tormenta ☒
 Niebla ☒
 Rocío ☒
 Escarcha ☒
 Nieve cubrió suelo ☒

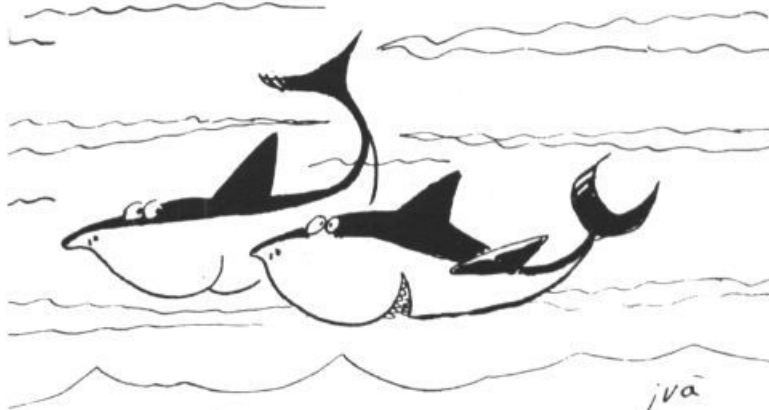
DIAS PRECIPITACION

< 0.1 (ip.) ☒
 > 0.1 ☒
 > 1.0 ☒
 > 10.0 ☒
 > 30.0 ☒

PRECIPITACION MAXIMA EN UN DIA 3'3 mm. día 6

Viento dominante

En los días de lluvia ☒ NE
 En el día de más lluvia ☒ NE

— ¡Tengo unas ganas de que comience la temporada de bañistas! ...

Ultima Hora

Miércoles, 20 de junio de 1984

Reproducimos

El discreto encanto de los cohibas

Hasta no hace mucho, sólo el Rey, Adolfo Suárez y Felipe González tenían el privilegio de fumarlos porque recibían cada semana una caja, obsequio personal de Fidel Castro. Los puros Cohibas pronto adquirieron fama de legendarios e inasequibles tanto para el paladar como para el bolsillo. Pero en Mallorca, tierra de excepciones, hay un personaje que los fuma como usted, querido lector, es capaz de fumarse un paquete de "Ducados". Con la misma tranquilidad. Este personaje, que ostenta el lujo de los Cohibas, es don Gabriel Ginard el futuro presidente del Club de Fútbol Porreres. Un hombre, por lo que se ve, que tiene el privilegio de los elegidos. I que sia per molts d'anys, don Biell.

L'edifici escolar una nova perspectiva de Son Juny

Entre els pins de Son Juny ja se deixa veure el modern edifici de les escoles, un edifici que estarà dotat i acondicionat amb tots els serveis més moderns.

I com a conseqüència de seguretat pels fonaments l'emplaçament d'aquest edifici, hagué de fer-se uns metres cap a ponent, lo que ha obligat a agafar pel pati i espais esportius, aquests metres del camp de futbol. Així que el Camp de Consolació també és objecte de remodelació, fent córrer el terreny de joc cap a ponent els metres necessaris a on es preveu fer-hi unes escalonades que serviran de tribuna.

Així que el pujol de Son Juny aquests dies està canviant de fisonomia, ja que totes aquestes millores han duit com a conseqüència l'haver de acondicionar a la vorera de la part del molí d'en Calderer, un camí d'accés al camp de futbol, que separat per una valla pujarà a la vora del camí d'accés a l'escola. Per totes aquestes millores s'han acotats uns terrenys i han tengut que desaparèixer arbres, que es de desitjar que, una vegada fetes les millores, es tornin a plantar.

Celebraren el cinquantenari

El disabte 7 de Juliol els nascuts el 34, visqueren unes hores de germanor celebrant el seu cinquanta aniversari. Començaren amb una missa emotiva d'acció de gràcies a la Verge de Consolació

i seguiren després assistint al sopar espectacle d'es Fogueró, que va satisfer plenament el gust de tots. A l'acabació felicitacions i desigs de que aquestes trobades es celebrin amb freqüència per poder compartir unes hores amb aquells que visqueren junts a la infància.

CAMBRA AGRÀRIA

Vacances d'estiu

Amb motiu de les vacances, l'oficina de la Cambra Agrària, estarà tencada de dia 16 de Juliol a 15 d'agost.

L'oficina d'obrirà un dia a la setmana, a l'hora que oportunament s'anunciarà, per atendre els casos urgents.

També podeu cridar al telefon 52 61 83.

Cartilla d'Agricultor

Es obligatori i per altre banda

Es obligatori i per altra banda molt convenient que tots els conradors de blat, ordi, civada i llegums, facin la Cartilla d'Agricultor, declarant l'anyada, i així poder emprar la dita Cartilla a l'hora de vendre la collita, i també perquè el Servei Nacional de Cereals disposi d'unes dades.

La 1ª fase per fer la Cartilla acaba dia 20 de Juliol.

Aquesta cartilla és gratuïta i creim molt convenient pels avantatges que pugui tenir a l'hora de vendre l'anyada

Moto-Cros a Pòrtol

La Peña Motorista, amb el seu afany de promocionar el motociclisme dins Mallorca, organitza pel proper diumenge dia 15 uan prova de Moto Cross en el nou circuit "Els Caülls" que s'ha construït recentement en el municipi de Marratxí. Prova patrocinada per l'Ajuntament d'aquell terme i que figura inclosa dins els actes de les festes del Carme de Pòrtol.

Abundància d'aubercocs

Estam ja dins el juliol i els aubercocs mostren ja un poc vermellors la seva abundància . Els sequers, un poc desil.lusionats, per tal com la collita de l'any passat no tengué la venta esperada i encara hi ha caixes dins els megatzems; han obert novament les portes amb l'esperança de tenir una millor comercialització i ja es comencen a veure l'estega de canyissos al sol. El preu de 5 ó 6 P no pot satisfacer al pagès, perquè no resulta rentable la feina de recollir-los i degut a la gran abundància, sembla que també enguany se perdran unes bones solades d'aubercocs devall dels arbres, minvant així l'economia dels nostres agricultors.

SE CELEBRO CON EXITO LA FIESTA DE SAN CRISTOBAL

El pasado domingo día 17, la Peña Motorista celebró su anual Fiesta de San Cristóbal, en la que el éxito

deportivo de la mañana, con la celebración de una prueba de Moto Cross, acompañó a los actos y a habituales de la tarde.

Después de un pasacalles por la Banda de Cornetas y Tambores de Centre Cultural, el P. Amador Bauzá C.M. ofició una misa en honor de San Cristóbal, glosando en la homilía las virtudes dle Santo. Directivos, socios y feligreses se sumaron al acto religioso, después del cual se procedió a la bendición de vehículos y carrozas.

El paso de las carrozas fue seguido con expectación a través de todo el recorrid, premieando con aplauso el ingenio, la gracia y belleza de estas carrozas. Desfilaba primeramente la Banda de Cornetas y Tambores y luego la titulada "Els golosos", presentada por un grupo de niños, escabezados por Arnaldo Matas, Maria Company, María Ordinas; etc. Luego la Peña Ciclista quiso sumarse al desfile con la denominada "Contamos Contigo", donde el deporte a veces se ve acompañado del accidente. Seguía "Feines de Fora-Vila", con una ambientación muy bien lograda de como eran antaño las eras, donde se trillaba la cosecha, una cosa de nuestra payesás como nos tiene acostumbrados cada año Jorge Gayá Rotger, acompañado de niños y colaboradores. Cerraba el desfile la titulada "El Vent", con gran cantidad de molinos y otras estampas propias del viento, logradas con gusto, presentada por la Peña Motorista, a través de los hermanos Jaume Bauzá.

Finalizado el desfile, fueron entregadas a las carrozas las subvenciones y fue servido un vino español en el Local Social, concluyendo así una fiesta que en 1957 creó la Peña Motorista y vienen manteniendo y organizando todos los años desde aquella fecha. Molts d'anys.

Juan Jaume

CAMPANYA 1.000 X 1.000

Hem celebrat la festivitat del Corpus Christi. I en ella, l'Església ens ha convidat a viure el Gran Dia de Caritat.

Una jornada no sols de reflexió, sinó també, i sobre tot, de conversió, d'amor efectiu al germà.

L'Església vol ésser un crit d'alarma per als cristians davant les circumstàncies en que estam vivint. Gastam massa! No necessitam tantes coses! Hem de compartir els notres bens fraternalment amb els qui tenen manca d'ells.

Segons dades oficials dignes de crèdit, l'any passat tots els espanyols gastàrem prop de dos bil.lions de pesetes solament en uns quants jocs de l'atzar.

Difícil seria que cada u de nosaltres no sofreixi, en si mateix o en el conjunt de la família, les seves conseqüències negatives.

Per altra part, pareix que no ens adonam de que, ara amteix, hi ha a Espanya prop de dos mil.lions i mig de persones sense treball. La conseqüència és que desenes de mils de famílies sofreixen necessitat, viuen molt precàriament, i fan cada vegada més insostenible la crisi.

El Bisbe de Mallorca ha volgut que l'Any de Lluc tingués com a fruit un signe extern de solidaritat amb els més marginats. Molts han donat una resposta positiva. Els preveres de Mallorca, dia 14 de Juny, tingueren la nostra trobada a Lluc concelebrant amb el Bisbe i els preveres, fruit de la col·lecta de la missa, li entregàrem la quantitat de 280,000 pessetes.

El Bisbe, mitjançant Càritas Diocesana, ha llançat una nova campanya per a poder atendre a les greus necessitats que cada dia van en augment. La meta és aconseguir mil subscripcions de mil pessetes mensuals durant un any. Així es creu que restarien cobertes les necessitats més urgents.

Les persones que vulguin col·laborar a aquesta CAMPANYA 1.000 x 1.000 poden informar-se a Càritas Diocesana o a la Parròquia.

MN. GABRIEL FERRIOL ANTICH

DIADA DEL CINQUANTENARI

Versos dedicats als companys de la generació del 34

per Joan Jaume Nigorra

L'any 34 nasqué uan bona llocada,
suràrem bons, cresquérem espigats;
avui, gojosos, ens reunim tots plegats
gaudint d'alegria esburbada.

Hi ha oficis de tots colors,
hi ha empleats i un manescal,
mestresses, monges i un militar,
gent de la pagesia i bons regidors.

Mare nostra, Verge de Consolació,
plens de satisfacció i alegria,
gràcies vos donam aquest dia,
que és per a nosaltres motiu d'emoció.

Alegres, cantam com un canari,
perquè ens hem pogut aplegar,
i a tots cal de cor felicitar
per aquest cinquantenari.

Hem tingut diada aprofitada,
gràcies i pregària a Consolació,
bullla i sarau al Fogaró,
grata recordança de tan bona diada.

Que la germanor viscuda així
ens unesqui en bona companyia
i, passats uns anys, un altre dia,
gojosos, ens puguem tornar a reunir.

Molts d'anys!, plens de pau i felicitat;
que puguem veure anys del segle vinent;
salut per a tots, duros i bon aliment;
i que perduri per sempre nostra amistat.

Sant Joan, 7 de Juliol de 1984.

Los alumnos de E.G.B. de Sant Joan, han publicado el número 2 (2ª época) de la revista Kromioussa. En ella se tratan variados temas, viajes de Estudios, Historieta, Cuentos, Poesía, Gloses, Entrevistas a diferentes personas de la localidad, comentarios de las difentes fiestas en las que ellos tomaron parte activa a lo largo del curso, etc.

Enhorabuena y adelante que así se empieza.

CARLOS COSTA Y LA PRENSA FORANA

La noticia, de la que se ha hecho eco prácticamente en toda la prensa, habrá llegado puntualmente a su conocimiento. Se trata como puede advertirse por el titular que encabeza estas líneas de una elección que, para quienes formamos el equipo de redacción del Sant Joan, nos satisface y nos enorgullece: el nombramiento, por abrumadora mayoría de nuestro director, Carles Costa, como nuevo presidente de la Associació de la Premsa Forana de Mallorca, entidad que agrupa a la práctica totalidad -en número de 36- de publicaciones que aparecen en las villas y ciudades de la isla, excepción hecha de Palma.

¿A qué se debe el nombramiento?, quizás se interroge algún lector. ¿Qué especiales méritos concurren en Carles Costa para haberse hecho acreedor de la confianza de los periodistas de la part forana?. Para quienes trabajamos codo con codo desde hace años con Carles, y también para los compañeros del resto de publicaciones de Mallorca, la respuesta es sencilla. Carles une a su bonhomía una continuada y admirable dedicación a la tarea de conseguir que cada pueblo tenga su propia voz, y así lo ha demostrado comenzando por su propia villa, nuestra querida Sant Joan, como también ha demostrado siempre un amor digno de elogio por nuestras tradiciones y costumbres, lo cual constituye un camino importante para el reencuentro con nuestra propia identidad.

Carles, que dirige el Sant Joan ya desde el año 76, había venido representando a la publicación en el seno de la Associació de la Premsa Forana, de la cual en 1980 fue elegido para formar parte de la junta directiva. Desde entonces, y durante las dos últimas elecciones ha desempeñado en la misma el cargo de tesorero y ha participado activamente en todas y cada una de cuantas iniciativas ha llevado a cabo la Asociación. Ello le ha granjeado el respeto y la estima de la prensa de la part forana, quien ha visto en Carles un hombre bueno, laborioso y preocupado únicamente por los problemas de su país, sus tradiciones y sus costumbres. Por ello han depositado sobre

sus hombros una responsabilidad no menguada como es la de presidir, ser la cabeza visible, de un colectivo de prensa sobre el cual recae en estos momentos en buena parte una tarea cultural importante y una labor cívica no menos destacable. Por todo ello, obviamente, quienes hacemos el Sant Joan, nos alegramos al tiempo que hemos de desearle que su gestión consiga mantener a la Associació de la Premsa Forana, por cuanto supone y significa, en esa línea de que hombres como Carles, y él mismo desde que forma parte de ella, la han sabido situar. Ni más ni menos.

TRES HOMES DE MARIA

Era un diumenge a vespre. Devien ser devers les onze.

En Tomeu se prepara per anar a dormir. Demà és dilluns i li espera una bona tasca.

- Toc! Toc! Toc!

En Tomeu se sobresalta. Qui deu ser en aquestes hores?

En tomeu no pensa cosa bona. En veu baixa se contenen moltes coses que passen pels pobles de veinat. A Montuïri, a Porreres... Han anat a cercar esquerrans, de nit, i no han tornat sobre noves d'ells.

- Toc! Toc! Toc!

Hauré d'obrir. Han vist que hi ha llum...

- Qui és? -demana En Tomeu.

- Som En Guiem -li contesta una veu des del carrer.

- I què vols? -demana En Tomeu sense llevar el forrellat.

- El Batle m'envia.

- No m'enganes? -pregunta En Tomeu, qui no està gaire segur, i desconeix les intencions del visitant.

- Obri tot d'una i juny es carro, que has de fer un viatge.

- En aquestes hores?

- Ara mateix el Batle t'espera i heu d'anar a Son Brondo. Es fosser t'espera a la creu de Can Pajo.

Parteixen cap a Son Gual. La nit és clara. En Tomeu té poca conversa. En Clenxí, el fosser -un altre home que també nom Tomeu-, tampoc no diu res. Ni demana res.

Son Gual ha quedat enrera. La bístia va de bon pas, amb el carro buit.

Han arribat al revolt del camí de Son Brondo. El camí és dolent, i els sotrocs del carro se senten enfora dins la quietud de la nit.

- Som aquíí! -crida una veu forta, cent passes més endavant.

Arriben a un altre revolt del camí. Hi ha un grup d'homes. Els estan esperant. En Tomeu no en coneix cap. Són externs. Més tart sabrà que són de Llorito. Veu el Batle. També veu En Martí, armat amb un fusell. I hi ha un altre santjoaner.

Lo que veu després, el deixa gelat.

Tres homes, allargats en terra, un al costat de l'altre. Tres homes

grossos. Tres homes desconeguts. Duen la roba banyada, aferrada al cos.

- Qui són? -pregunta En Clenxí, el fosser, a un dels lloritans.

- Diuen que són mariandos (de Maria de la Salut), i els mataren devers Puntiró. Després d'haver-los morts, els han duit a tirar dins aquest pou.

- No has duit res dins el carro per posar-los-hi damunt? -li demana el Batle a En Tomeu.

- I què havia de dur? Jon crec que baldament els posem damunt sa sola no els farem gaire més mal des que ja tenen...

- Vés i arranca un parei d'olivardes de sa vorera des camí i fes un jaç -li mana el Batle.

Un dels lloritans li allarga un ganivet per segar les olivardes.

Preparan un jaç damunt la sola del carro.

En carreguen un, carreguen el segon, i carreguen el tercer que posen enmig dels altre dos.

- T'esperam a Consolació -li diu el Batle a En Tomeu, mentre el 1 se'n va cap el cotxe que els espera.

- Un moment! -diu En Tomeu en veure que tots se posen dins el cotxe i el deixen tot sol amb aquella càrrega macabra. - Si me deixau tot sol, descarrec aquests homes i me'n vaig de buit cap a ca meva.

El Batle reflexiona uns segons.

- Martí, tu que dus l'arma, acompanya En Tomeu. Noltros vos esperarem a la vila.

I el carro, carregat amb aquells homes, que no s'adonen dels sotrocs, parteix cap a Sant Joan.

Quan arriben al poble és ja passada la mitja nit. Ni una ànima pels carrers. Els cafès estan tots tancats.

La comitiva passa per la Plaça Nova. Veu dos homes que baixen pel carrer cap a la costa del Centre. Són dels nostres.

Són dos germans, En Pep i En Joan.

El carro no s'atura, enfila capm als Molins, fins a Consolació.

- Duis una escala -diu el Batle. Tots conversen en veu baixa. Tots se senten fortament impressionats.

Sobre l'escala, amb un viatge entren el primer. Sobre l'escala entren el segon, i finalment el tercer.

Els tres cadàvers queden en terra, allargats, un al costat de l'altre.

- Demà els enterrarem -diu el Batle.

I aquells tres cadàvers, aquells tres homes de Maria de la Salut, foren enterrats l'endemà dins la terra a un racó del cementeri vell de Sant Joan.

Per aquells tres homes de Maria -tres víctimes estre tants de mils d'una banda i de l'altra que hi va haver en aquella baralla entre germans que fou la nostra Guerra Civil- no hi va haver ni una tomba, ni un nínxol, ni una creu, ni una làpida.

Les seves viudes, els seus fills, només saben que les seves despulles reposen sota la terra fresca i humida a un racó sense senyalar del cementeri de Sant Joan.

MIQUEL FLORIT HUGUET

(Relat contat per testimonis presents en aquella nit de l'estiu del 1936. Com es veu ben clar, els santjoaners només compliren el deure humà d'enterrar els morts.)

Reportatge

8 - 140

tits de futbol, un estre els equips locals alevins, masculí i femení i l'altre entre els alumnes i els pares.

Hi va haver gran assistència i els pares i mares s'encarregaren de posar una nota d'humor, com ho podeu veure a les fotografies, a les que van vestits de pallasos, enfermeres, etc...

El diumenge 24, dia de Sant Joan, molta gent es va aixecar prest i va anar a Consolació (Alguns havien dormit allí) per poder veure sortir el sol, cosa que no pogueren fer perquè hi havia molta boira, fet que va esser compensat per les sorpreses i jocs que allà dalt s'havien preparat pels nins i nines.

A les 8'30 és celebrà una missa i a la sortida varen berenar amb l'ensaimada i xocolata que pels nins i nines s'havia preparat.

Tot seguit varen baixar, i anaren davant l'escola per animar uns i participar altres en els actes que allà s'havien preparat (carreres de cintes amb bicicletes, carreres a peu, amb sacs i cucanyes)

9 - 141

FESTA DES SOL QUE BALLA

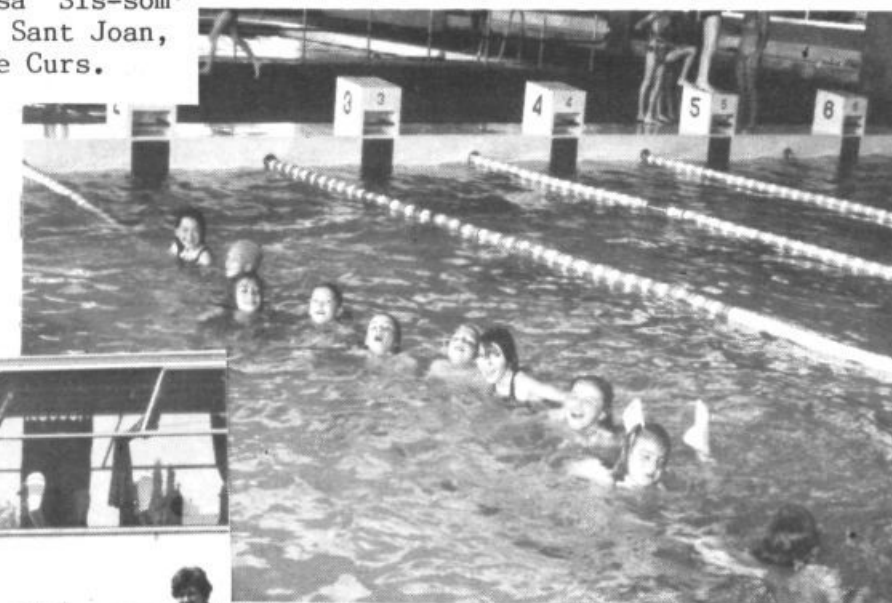
Ja a l'horabaixa i en el local de Ca'n Tronca tengué lloc l'Homenatge als Vells de La Vila on hi actuaren "Los Valldemossa"

A les 7 es disputar un partit de Voleibol entre els equips femenins de Sant Joan i Petra.

I per acabar la Diada de Sant Joan va actuar el Grup de Dansa Sis-som i els alumnes de l'escola de Sant Joan, que feren un festival de Fí de Curs.

El dissabte 16 de Juny, va tenir lloc la clausura dels cursos de natació i judo, que alguns alumnes de l'escola havien anat seguint durant tot l'hivern, i que tenia lloc a Son Hugo (Ciutat). A l'acte es donaren diplomes de la categoria obtinguda.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

**EL CONSELL INSULAR DE MALLORCA
AMB LA TERCERA EDAT**

ASSOCIACIONS DE LA TERCERA EDAT

Us convidam a una recepció i a l'assistència a una representació al Teatre Principal.

Pregam que les associacions interessades envïin una sol·licitud a la Comissió de Cultura del Consell Insular de Mallorca (Palau Reial, 1, Ciutat) abans del dia 30 de juliol.

I CERTAMEN FOTOGRAFIC I LITERARI "REVISTA I QUADERNS DE SINEU"

BASES

1.- Participants.

Podran concórrer tots els autors que ho desitgin.

2.- Tema.

Lliure.

3.- Termini de presentació i identificació de les obres.

Les obres es podran presentar fins el dia 14 de Juliol de 1984, a l'Oficina de la Caixa d'Estalvis de Balears "Sa Nostra", a la Plaça Mercat, o a la "Revista de Sineu", carrer Maura nº 40, Sineu.

Les obres en presentaran baix un lema i en sobre tancat. A l'exterior del sobre figurarà el lema i a l'interior les dades de l'autor i la seva residència. El lema figurarà a cada obra.

La Revista i Quaderns de Sineu estaran facultats per a reproduir qualsevol de les obres presentades.

Els autors de les obres premiades conservaran el dret de la propietat intel·lectual de les mateixes, però en cas de publicació hauran de fer constar a la portada que han estat guardonats amb el premi de "Revista i Quaderns de Sineu".

Les obres podran esser retirades previa sol·licitut i identificació de l'autor.

Es prendran totes les disposicions necessàries per a la perfecta conservació de les obres, però no es fa responsable l'Organització, de qualsevol deteriorament fortuït de les mateixes.

4.- Jurat.

Estatà format per persones competents en cada una de les modalitats.

El veredict del jurat serà inapel·lable. Els premis no es podran declarar deserts.

5.- Nombre i tamany de les obres.

Les obres han d'esser originals i inèdites.

Fotografia: les obres podran esser tant em blanc i negre com en color. Les dimensions mínimes 18 x 24 i les màximes de 30 x 40 cms. Aniran reforçades en cartolina blanca o negra, deixant un marge de tres centímetres per costat. Per a la categoria infantil, no hi ha limitació de tamany. Es podran presentar un màxim de tres fotografies per autor.

Literari: composicions en prosa o en vers, redactades en Català. S'enviaran per triplicat i escrites a màquina en foli/holandesa a una sola cara. L'extensió màxima serà de vint folis. Es podran presentar un màxim de tres obres per autor.

El veredict i repartiment de premis es donarà a conèixer a l'acte de lliurament dels premis, a la Casa de Cultura de Sineu, el dia 4 d'Agost.

6.- Premis.

Fotografia:

Primer. Trofeu R. i Q. Sineu (Plata).

Segon. Trofeu R. i Q. Sineu.

Premis especials:

A la millor col·lecció (Trofeu).

Premi infantil (Trofeu).

Literari:

Primer. Trofeu R. i Q. Sineu (Plata).

Segon. Trofeu R. i Q. Sineu.

Premi infantil (Trofeu).

7.- La participació en el concurs implica la total acceptació de les bases.

Nota.- S'editarà una selecció de les obres presentades que serà enviada a tots els participants.

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

Puntualmente como viene haciendo desde hace bastantes años a finales de junio, La Caja de Ahorros "Sa Nostra" ha obsequiado a sus clientes con números para el sorteo de 530 bicicletas y variados obsequios (almohadillas, barquitas, bolsas, camisetas, colchonetas, neveritas, peonzas, picnics, portamonedas colgantes, salvavidas y toallas).

MALLORCA: UN FUTUR PER CONQUERIR.-

El Rei d'Espanya ha declarat a "Le Monde" que la decisió que més el preocupava de l'època Suárez, era l'endegament d'un procés autonòmic a cada una de les nacions i províncies que conformen l'Estat. No m'estranya. El "ccafé para todos", el cafè per a tots d'Adolfo Suárez preocupà qualsevol ciutadà que hi sabés veure un pam m'as enllà de l'onejar de les senyeres. Així i tot jo he advocat des de sempre per l'articulació d'un Estat Federal, atès que as la fórmula menys traumàtica de resoldre un vell plet, compartint tant l'assenyat raonament d'un Bosch-Gimpera (1) com l'engrescadora exposició d'un Maurin(2). De fet Llorenç Villalonga també va compartir aquesta tesi, però des de plantejaments quasi lerrouxistes que, tanmateix, foren el preludi de l'operació Suárez. A rel de la concessió de l'Estatut de Catalunya l'any trenta-u, Villalonga va escriure a les pàgines de "El Día" (3) que si Catalunya era una terra privilegiada dins el si de l'Estat, totes les províncies tenien dret a gaudir dels mateixos privilegis. No ho podia dir m'as clar i llampant: "café para todos" cafè per a tots; cosa que si bé semblava una frivolitat dita en aquells moments de plena maduresa dels intel·lectuals castellans del noranta-vuit, ferotges defensors de l'Espanya invertebrada, al cap de cinquanta anys ha esdevingut l'única fórmula viable per tal d'acallar uns pobles sense frustrar unes províncies. Cafè per a tots, doncs: Ortega, sens dubte, no n'hagués volgut beure d'aquest cafè.

Ni posiblement Suárez, cas d'entreveure una solució més adient. Però si en política el pragmatisme preval per sobre qualsevol plantejament teòric, molt més preval a Espanya que portam un segle i busques tapant forats. D'ençà del regnat de Carles III, la política espanyola malda per torbar el seu nord, tot superant els ensurts de les revoltes socials, fruti d'una pobresa secular. L'afany borbònic d'aconseguir un Estat fort, mercès a la centralització del poder i de la riquesa, va esdevenir estè-

rill. No era aquest el sistema més escaient d'acabar la progressiva depauperació d'unes terres que havien mantingut a empentes i rodolons llur prosperitat -bé que desigualtaria en favor de les zones marítimes- tot fent ús de llur autonomia mercantil. No obstant això, no tenia perquè ser gent del centre geogràfic d'Espanya la més partidària de la centralització a recer dels corrents centralitzadors que eren moda a Europa.

Fet i fet el Ministre Soler era mallorquí i fou un assot per a la defalcada autonomia tributària de Mallorca. Cal dir que acabà malament. Apallissat, lluny de ca seva. Els mals d'aquí, tanmateix, no començaven ni acabaven amb ell.

Ja he deixat escrit que la crisi -tot salvant breus èpoques d'un fictici refinament econòmic- ve de lluny i el centralisme, si bé no ha estat l'únic factor detonant de les convulsions socials, sempre ha estat l'eix a l'entorn del qual han rodat les passions i les esperances. Miquel dels Sants Oliver escrivia (4) tot referint-se a l'entrada de Murat a Espanya "que los instintos populares, las fuerzas centrífugas, el federalismo espontáneo que aparece en las grandes convulsiones, salvaron la integridad territorial de España, en cuya historia brilla una como ley natural que puede condensarse en esta forma: decae y se extenua a medida que se centraliza y uniforma". No és extrany, per tant, que al punt de reinstaurar les institucions democràtiques a l'Estat, Adolfo Suárez ensopegàs amb un federalisme espontani que convulsava tots els pobles i tots els estaments socials. Pel cap prim els primers anys de la reinstauració monàrquica el federalisme constituïa una majoritària aspiració popular. I també revivava la flama d'un centralisme tossut, procedent de la degeneració filosòfica del centralisme d'Ortega. Es lògic que Suárez se'n sortís de l'embull com pogués: en lloc de bracejar contra qualsevol dels dos corrents, tingué cura de

surar sobre les ones. Al capdavant contrubií amb el seu tripijoc a salvar el text constitucional, tot i que hagué d'abandonar la política activa. Abans d'anar-se'n però, ens deixà perfilada la seva obra: l'Espanya de les autonomies. Un nprojecte d'Estatque pretén encabir freq a freq amb una voluntat centralitzadora, els anhels d'autogovern dels pobles-satèl.lits de l'Administració madrilenya. Uns anhels, cal dir-ho, que per a uns són l'expressió d'un llarg plet històric amb el centralisme, mentre que per a uns altres foren l'eclosi^o d'un federalisme espontani. Han passat un grapat d'anys...

De llavors ençà, a Mallorca s'han produït decepcions a balquena. Onejaven les senyeres, potser amilers, un vint-i-nou d'octubre de l'any setanta-sis, per sobre una gernació d'independentistes, d'autonomistes, de federalistes, de centraliste i de babaus, perquè també més d'un babau acudí a manifestar-se tot seguint l'eco admiratiu que havia provocat la Diada de l'Onze de setembre a Catalunya. Cal dir que aquests darrers abandonaren de seguida el carro de les reivindicacions. Aguantaren una mica més que ells els independentistes, els federalistes i els autonomistes. Al cap i a la fi, tanmateix, el procés autonòmic de Mallorca i de les Illes havia de ser reconduït per les forces centralistes, per paradoxal que pugi semblar aquest fet. No obstant la història no pot tornar enrera i Les Balears, altre temps conegudes per província, actualment formen una comunitat autònoma. Així com Ventafoes va torbar-se endiumenjada de princesa, Mallorca i tot el conjunt de Les Illes, es torbaren un dia amb Estatut, Govern i Parlament sobiranes del seu destí. Fou un somni. Certament un somni. I m'aprés a dir que ja ens hem despertat d'aquest somni, cosa que, per altra banda, no m'emmalalteix.

En canvi em fa arrufar el nas el fet de constatar que els problemes d'aquest poble s^on al carrer i si m^aes no s'acaren amb poca convicció

de resoldre's. Potser sigui per quèstió de caràcter, però fa la impressió que s'oculten o s'ignoren. Vet ací la problemàtica lingüística que patim, autèntic cavall de batalla al qual s'hji munten tots els partits quan s'apropen les eleccions. A Catalunya, per exemple, ben prest posaren fil a l'agulla i la política endegada per la Generalitat en matèria lingüística ha rebut el suport del Parlament català, bé i que han abundat les diferències de criteri entre uns partits i els altres. Pel que fa al País Valencià, la discussió sobre la denominació científica de la llengua s'ha encés com una falla. L'acadèmia ha estat la taverna i el blasquisme és al carrer. Valencianisme s^ai, pancatalanisme jamai. Tanmateix la incultura acabarà per tòrcer el coll. La llavor del sentit comú sembrada pel malaguanyat Sanchís Guarner o per Joan Fuster acabarà amb la xerrameca. Que si em llegeix Abril Martorell em farà butifarra...? No m'ho digueu. Al menys respectau-me l'optimisme que mantenc viu, en nom d'una filosofia vitalista de la vida que mai no he volgut deixar de banda.

En canvi a Mallorca no hi ha plantejat cap problema lingüístic, segons es desprèn de la cautela que tocant a aquest tema palesen les nostres institucions. El Govern pretén actuar a remolc de les experiències de les altres terres catalanes, perquè el seu raonament no és gaire distint del que jo expós: "Si pretenem normalitzar la llengua -oanon- significa que hem d'agafar el bou per les banyes com ho fan a Catalunya, i si ho feim així ai las...! correm un cert risc de valencianitzar el problema. Doncs què feim? Ajornam les decisions. Fins i tot ignoram que existesqui l'esmentat problema".

De fet potser cada poble respongui amb les seves actuacions a les lliçons històriques que han conformat el seu caràcter. El Mallorquí defuig l'estridència valenciana i no acaba de creur's, tanmateix, que l'Estatut hagi obrat el miracle de posar-li a l'abast el dret a opinar i a decidir sobre els seus quefers. Planeja

un sentiment de frustració sobre la nostra col·lectivitat, que no pot dissimular l'admiralbe trajectòria d'algunes individualitats. La frustració i l'entreguisme seran factors determinants per a comprendre les actuacions d'un poder polític i econòmic, no massa disposat a dissentir de les programacions centralistes que, si fa no fa, sempre ens cauran com la roba de "prêt a porter": una mica ampla per ací, un poc estreta per allà. Difícilment ens donarà la mida.

Apleguem-nos de mans. Patim un síndrome històric...? En tot cas la realitat actual de Mallorca està condicionada per un seguit de problemes que demanen mà de metge. L'anàlisi dels somnis perduts pot ajornar-se. En canvi la resposta a un col·lectiu social que té plantejada a la vegada, la pervivència de la seva identitat i la voluntat i necessitat d'integrar-se en el feix de pobles europeus que comparteixen un model de vida, un model de cultura i un model d'economia, és gairebé una empresa titànica, que no obstant això, no pot defugir-se. Quina assimilació feim dels valors culturals que ens vénen de fora? Ho escric més clarament: quins mitjans de control tenim, perquè aquesta economia i aquest hàbitat -tan recíprocament en funció l'un de l'altre com estan aquests dos conceptes- no convertesquin Mallorca en una pobra botigfa dels encants? Problemes com l'especulació del sòl o la immigració descontrolada esdevenen facotrs si més no preocupants. Ben cert és que l'especulació del sòl sembla que ha minvat i així mateix la regressió del sector turístic, ha posta fre al goteig incessant de mà d'obra procedent d'Andalusia. De tota manera Mallorca s'haurà d'encarar amb una realitat social prou desagradable: l'autr-provocat majoritàriamente en els sectors de l'hosteleria i de la construcció- amenaça convertir-se en un atur permanent, no endebades tan una indústria com l'altra, semblen haver retrobat el seu equilibri comèrficial en la reducció de llur capacitat de treball. Vull dir que no patim un aytur temporer, sinó que hem entrat

a formar part d'aquest grup de societats -l'andalusia al capdavant de totes elles- que o bé s'han de reindustrialitzar a corre-cuita per tal d'esvair la possible creació de guethos de misèria, o Mallorca no trigarà gaire a convertir-se en terra d'emigració. Cal evitar-ho.

Es clar, cal evitar-ho però dient amén, no es posa un pa a cada taula buida. Per sota el substrat ideològic o nacional que ha convulsionat els darrers anys la vida política d'Espanya i de Mallorca, ha continuat glatint un mateix model de societat que adeés, aflora amb la seva problemàtica, i som perfectament conscient que les grenyals institucions autonòmiques s'hauran d'enfortir o, en canvi, es devaluaran, segons quina sigui la seva capacitat per resoldre-la. Ho dic sense embuts: no em preocupa tant -tot i que em preocupa perquè tenen la raó- el possible desconhort d'uns grups socials que lluitaven per uns objectius nacionals que no s'han acomplert, com el fet que arrelli entre la burgesia i les capes populars un sentiment de frustració envers les institucions. Hi ha un llenguatge en economia terriblement pragmàtic, que no podem deixar de banda a l'hora de preveure el futur. Record que a la presentació del meu llibre "15 empresaris mallorquins" algú demanà als esmentats empresaris que opinaven de la Dictadura. Franco era viu i tots feien el mussol. Un d'ells s'atreví a resumir el pensament col·lectiu. "Si la Dictadura no ens serveix digué, més po manco -estam en contra de la Dictadura". Doncs bae, aquest llenguatge clar i contundent s'ha de tenir en compte, perquè és el llenguatge d'una classe social que ha contemplat amb un cert escepticisme l'establiment de l'autonomia. "Si l'autonomia no ens serveix, doncs que vengui una altra cosa". Per tant, cal fer el cap viu. Naturalmente l'autonomia no és la teta que eixugui les baves als privilegiats, però és palès que -tot i les escasses competències de l'actual Govern- s'ha convertit en l'eix a l'entorn

del qual gravitarà la problemàtica econòmica, cultural i social de la nostra terra. D'una terra que es troba, una vegada més, en les seves hores baixes. A la punta d'iceberg que esdevé la inajornable normalització lingüística, l'aguanten un cos de problemes, no menys importants pel fet que romanguin submergits. L'estabilització econòmica del sector d'hosteleria -que més que una reestructuració planificada ha estat un sedaç, pels porus del qual únicament s'han colat aquelles empreses capaces de resistir una selecció natural - suposa un raig de sol, tebi i clar, per a una economia congelada. De fet, la pervivència i possible enfortiment d'aquest sector que tal volta ha arribat al seu màxim grau de creixement, no pot esvair la preocupació que suposa la possible amenaça per a la indústria del calçat d'un procés de reconversió industrial endegat pel govern central. Per altra banda és un fet palès que la simple oposició a aquesta reconversió, pot esdevenir una cridòria suïcida i estèril. Ara per ara aquest sector mal viu. Amb una mica més de vitalitat - tot s'ha de dir- que el sector del moble que, de mica en mica, ha anat perdent la seva competitivitat dins els mercats espanyols. No cal repetir-ho : la indústria mallorquina fretura de plantejaments sectorials globalitzadors, que permetin revitalitzar unes produccions que han esdevingut d'exclusiu consum interior. S'ha de foradar el cul del sac. Encara que - s'ha d'apuntar la possibilitat tot i que sembli absurda- tal volta per damunt d'aquesta crisi planegi l'alternativa de propiciar una Mallorca monoindustrial, absolutament absorbida la seva capacitat creativa per l'hosteleria. Però ja he dit que el creixement d'aquest sector és inviable. Així que ...

Així que és difícil, terriblement difícil, dinamitzar una indústria, per altra banda absolutament necessària perquè el procés autonòmic esdevengui alguna cosa més ambiciosa que una descentralització administrativa. I si a aquesta ventall en gris que

acab d'obrir hi afegim la contundent realitat d'unes zones rurals d'escàs rendiment per els seus conreadors esa adonarem que el futur -al marge del vaivé electoral- encara no l'hem guanyat.

M'aptes a dir que aquesta Mallorca actual, oberta a tots els vents del món, no em decepciona. Afirmit el contrari suposaria una petulància infinita. Això no obstant, estic convençut que de anàlisi de la nostra realitat col·lectiva, pot sorgir la voluntat d'acarar els problemes amb qualque garantia d'èxit. Aplegades les senyeres del setanta-sis, jo faria una crida perquè foragitem la decepció porduïda pel somni esvaït d'aquella Mallorca que volíem i no ha pogut esser, perquè, tanmateix, amb els plors no s'escalden sopes.

I el futur de Mallorca -i la seva autonomia per conquerir i per fer-s'haurà d'apuntalar sobre una política de guanys concrets.

Al menys aquesta és la vella filosofia dels pobles escalivats.

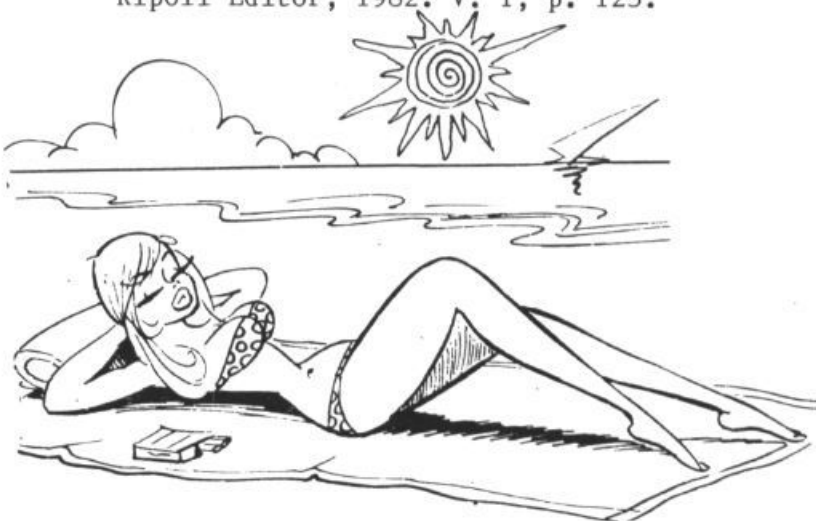
LLORENÇ CAPELLA

1 BOSQ-GIMPERA, Pere. Espanya. Edicions 62. Barcelona, 1978.

2 ARNAU, Roger. Marxisme català i qüestió nacional catalana. Edicions Catalanes de Paris, Paris, 1974.

3 VILLALONGA, Llorenç. El mallorquisme polític. Edicions Catalanes de Paris. Paris, 1975, p. 231.

4 OLIVER, Miquel dels Sants. Mallorca durante la primera revolució. Luis Ripoll Editor, 1982. V. 1, p. 123.

CARENCIAS EN ARBOLES FRUTALES

Por Jaime Bonet

1. ¿Qué es una enfermedad carencial?

Es una enfermedad producida por la ausencia de uno o varios elementos, produciendo unos síntomas visuales y un desequilibrio en la planta.

Importancia de las enfermedades carenciales en frutales:

-Las variedades utilizadas, son muy delicadas y sensibles a las carencias, ya además se hacen las plantaciones en suelos poco apropiados.

-Otro factor es que las plantaciones están mucho tiempo en un mismo suelo, entonces algunos elementos se agotan mucho más fácilmente que si se cultivan otros cultivos herbáceos, ya que el ciclo dura menos y además se suelen llevar unas rotaciones que mantienen el nivel de los elementos en el suelo, también los árboles dan síntomas muy claros y alarmantes de las carencias.

-La existencia de una carencia, además de una disminución de rendimientos, también provoca una disminución en la calidad y mala conservación de la fruta.

2. Elementos Nutrientes.

Clasificación: Se clasifican en macroelementos que son los siguientes: N, P, K, Mg, Ca, S.

Microelementos que se encuentran en baja proporción en la planta, que son: Fe, Zn, Cu, B, Mo.

Otro grupo formado por Al, Si, Cl, que se encuentran en la planta en pequeñas cantidades y casi no tienen importancia.

Finalmente está el C, H, O, que la planta toma del aire o del agua, que también carecen de importancia ya que se aportan con el agua y con el aire.

3.- Función de los elementos.

Nitrógeno, es el componente esencial de las proteínas, que se encuentran en grandes cantidades en el protoplasma de las células, por ello contribuye en el crecimiento de las plantas, también contribuye a la formación de granos de clorofila.

Deficiencia de Nitrogeno

Fósforo, es un componente esencial de las proteínas del núcleo que regulan los procesos de reproducción de las células, también influye mucho en la floración y maduración de los frutos u semillas e interviene en el transporte de hidratos de carbono en el interior de la planta.

Potasio, este elemento no forma parte de la planta, pero influye mucho en su metabolismo, en la formación de hidratos de carbono, en la fotosíntesis y en la respiración, así como en la regulación del agua.

Magnesio, es constituyente de la membrana de las células, tiene gran importancia en la economía de agua en la planta y también es interesante en la actividad de los puntos vegetativos en los meristemos de crecimiento.

Azufre, forma parte de algunas proteínas y también está relacionado con la formación de la clorofila.

Zinc y cobre, los dos son catalizadores que tienen gran importancia en el crecimiento de la planta, el cinc es imprescindible para la formación de hormonas de crecimiento.

Fotografia que mos recorda l'estada de la Verge de Lluc a Sant Joan

Reunión de la Federación Tercera Edad

Palma 26-6-84.- Asisten todos los componentes y entre ellos el Pte. de la A. de Sant Joan D. Juan Bauzá Gayá. En ella se dió cuenta de la 1ª Jornada celebrada en Inca y del estado de cuentas.

A propuesta del Sr. Bauzá sobre un delegado de la Part Forana, se acuerda que sea una cuestión a debatir al confeccionar los Estatutos.

El Pte. expone la filosofía sobre la imagen que ha de tener la Federación.

El Sr. Vaquer propone el agradecimiento de la Junta por las atenciones recibidas en San Juan el 19 de Mayo, que culminaron con una cena.

Se acuerda que la próxima reunión sea en Son Serra de Marina el día 11 de Agosto.

Deficiencia de Potasio

Boro, tiene influencia en el transporte de azúcares y en las hormonas de crecimiento, en la formación de las paredes celulares y economía de agua de la planta.

Molibdeno, influye en los cambios de las sustancias nitrogenadas en los tejidos de la planta, por ejemplo en la reducción de nitratos.

Continuará